

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

19 вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Освітня програма Економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет бізнесу і права

Кафедра економіки, менеджменту та адміністрування

Курс III СКТ

Івано-Франківськ, 2025/2026

Програму розроблено:

Адвokatовою Надією Олександрівною, доценткою кафедри економіки, менеджменту та адміністрування, кандидаткою економічних наук, доцент.

Програму розроблено на основі
Освітньо-професійної програми «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», затвердженої Вченою радою ХДУ від 31.01.2021 р., протокол №15.

Деканеса факультету бізнесу і права Мельникова К.В

Затверджено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та адміністрування

Протокол № 2 від «01» вересня 2025 р.

Завідувачка кафедри

Ушкаренко Ю.В.

(підпис, ПІБ)

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 1 від «15» вересня 2025 р.

Голова ради

Чмут А.В.

(підпис, ПІБ)

Керівниця навчального відділу
“19” вересня 2025 року

Вікторія ЯЦЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИК

Вступ (загальна інформація про практику, коротка анотація, термін практик)

Виробнича практика для здобувачів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» факультету бізнесу і права Херсонського державного університету є складовою освітньо-професійної підготовки. Основним завданням є: закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання; формування вміння використовувати економічні системи, процеси та методи, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Практична підготовка здобувачів, які навчаються у Херсонському державному університеті, здійснюється шляхом проходження ними практики в закладах освіти, на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

Графік проведення виробничої практики студентів

Курс	Семе стр	Види практики	Тривалість проведення (тижнів)	Термін проведен ня	База практик	Відповідальний підрозділ
Денна форма навчання						
3	5	Виробнича	6	18.11.25- 29.12.25	- спеціалізовані кредитно-фінансові установи; - провідні підприємства та установи України; - органи державної влади та місцевого самоврядування ; - кафедра економіки, менеджменту та адміністрування	Кафедра економіки, менеджменту та адміністрування

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма Контролю	Опис, мета
ОК 35	Виробнича практика	9	диф. залік	підготовка здобувачів до виконання професійних робіт необхідних фахівцям сфери економіка у сучасних умовах господарювання та отримання практичних навичок

1. Мета, основні завдання та формат (очний, дистанційний, змішаний, екскурсія, виїзна) практики;

Метою виробничої практики є закріплення здобувачами-практикантами теоретичних знань та отримання можливості їх використання на практиці, визначення з наступним напрямом професійної діяльності на економічних посадах у суб'єктів господарювання, вивчення та аналіз економічного стану діяльності суб'єктів господарської діяльності у сучасних умовах сьогодення. Здобувачі узагальнюють зроблені економічні розрахунки, які були проведені ними, здійснюють написання звітів з практики, роблять висновки і пропозиції та подають їх для впровадження на підприємствах, проводять апробацію результатів дослідження на практиці.

Практична підготовка передбачає безперервність та послідовність набуття потрібного обсягу практичних знань і умінь відповідно до кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Завдання виробничої практики:

1. **Отримання практичного досвіду.** Здобуття реального досвіду роботи на підприємствах у ролі економіста, знайомство з економічними процесами та основними економічними розрахунками.

2. **Використання сучасних технологій.** Використання інформаційних та інноваційних технологій для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів в умовах невизначеності.

3. **Пояснити соціально-економічні процеси.** Пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

4. **Аналіз економічних показників.** проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності на ринку.

5. **Застосування економіко-математичних методів.** Застосовування економіко-математичних методів та моделей для вирішення економічних задач.

6. **Здійснення прогнозів та планувати діяльність.** Прогнозування та планування на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процесів у бізнесі.

7. **Обґрунтовування економічних рішень.** На основі розуміння закономірностей економічних систем, процесів розвитку ринку та із застосуванням сучасного методичного інструментарію здійснювати обґрунтування економічних процесів.

Практична підготовка може здійснюватися за такими **формами проходження практики**:

– очна – основна форма проходження практики, що передбачає безпосереднє перебування здобувачів на базі практики, розташованої в Україні чи закордоном, протягом встановленого терміну практики;

– онлайн (дистанційна) - форма проходження практики, що може бути застосована у виняткових випадках (в умовах воєнного стану, тимчасове переміщення університету, карантинні обмеження, участь здобувачів у міжнародних програмах обміну тощо) за умови виконання повного обсягу програми практики без безпосереднього перебування здобувачів на базі практики;

- змішана форма – форма, яка передбачає виконання частини завдань, передбачених програмою практики, в очному форматі, іншу частину – дистанційно.

2. Програмні результати навчання та компетентності

Очікувані компетентності та ПРН

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК	ПРН
ОК 35	Виробнича практика	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення	СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та	ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально- економічних і трудових відносин. ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально- економічних даних, збирати та аналізувати необхідну

			можливих соціально-економічних наслідків.	інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів. ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

3. Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

Зміст і оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-,відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	2	3	4
1.	Опрацювати основні нормативно-правові документи, що регулюють діяльність бази практики	Звіт. Розділ 1. Організаційно-правові засади функціонування підприємства	2
2.	Надати характеристику галузі діяльності підприємства	Звіт. Розділ 2. Характеристика галузі діяльності підприємства	5
3.	Ознайомлення з організаційно-економічними засадами діяльності підприємства	Звіт. Розділ 3. Організаційно-економічна структура функціонування підприємства	3
4.	Дослідити основні економічні показники діяльності підприємства.	Звіт. Розділ 4. Основні економічні показники функціонування підприємства	5
5.	Вивчити планово-економічної, збутової, маркетингової діяльності підприємства	Звіт. Розділ 5. Організація планово-економічної, збутової, маркетингової діяльності підприємства	5

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-,відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
6.	Дослідити кадрову політику на підприємстві	Звіт. Розділ 5. Управління кадровою політикою підприємства	5
7.	Дослідити планування і контроль господарської діяльності	Звіт. Розділ 6. Планування і контроль на підприємстві	5
8.	Дослідити інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства	Звіт. Розділ 7. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	5
9	Дослідити соціально-економічні складові функціонування підприємства	Звіт. Розділ 8. соціально-економічні складові функціонування підприємства	5
10	Представити плани і перспективи економічного розвитку підприємства.	Звіт. Висновки та пропозиції	10
11.	Загальне оформлення звіту про результати практики,	Оформлений звіт про проходження практики. Заповнений звіт про результати практики	30
12.	Захист практики	Захист	20
Загальна кількість балів:			100

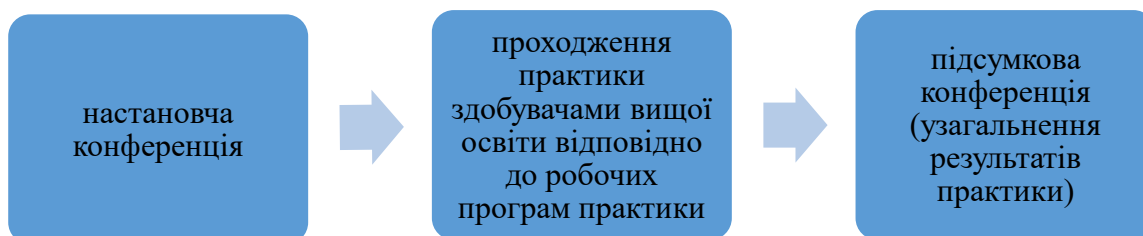
Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

4. Організація проведення практики

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження

практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком тримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

1. **Метод пасивного спостереження та наставництва (менторинг).** Поєднання спостереження за процесами на підприємстві з наставництвом досвідчених фахівців.

2. **Метод ситуативного моделювання і виконання управлінських завдань.** Включає виконання реальних або змодельованих завдань на підприємстві, що потребують прийняття самостійних рішень.

3. **Метод аналізу кейсів і проблемного навчання.** Здобувачі аналізують та вирішують актуальні управлінські кейси і проблеми.

4. **Метод ротації.** Студенти працюють у різних відділах підприємства, що сприяє розумінню функцій різних підрозділів.

5. **Метод презентаційного звітування.** Підготовка звітів та захист своєї роботи допомагають студентам усвідомлювати власний прогрес, розвивати комунікативні навички та готовність до саморефлексії.

5. Методичні рекомендації

№ з/п	Назва робіт/завдань	Методичні рекомендації до виконання
1	2	3
1.	Опрацювати основні нормативно-правові документи, що регулюють діяльність бази практики	Ознайомитися з законодавчими актами, які регламентують умови діяльності підприємства (галузі), діючою системою оподаткування, сертифікації (ліцензування) продукції.
2.	Надати характеристику галузі діяльності підприємства,	Ознайомлення з галуззю діяльності підприємства, ринком, місією підприємства, економічними умовами діяльності. Слід дати економічну характеристику галузі діяльності підприємства, особливостей діяльності, продукції (робіт, послуг), її значення і місце в економіці. Описати ринок продукції галузі і тенденції його розвитку, чітко визначити місію підприємства, його місце і роль у галузі, в регіоні. Описати зовнішнє і внутрішнє ринкове середовище, вказати основних конкурентів підприємства
3	Ознайомлення з організаційно-економічними засадами діяльності підприємства	Дослідити основні положення установчих документів суб'єкта господарювання. Ознайомитись з установчими (засновницькими) документами підприємства та зазначити основні положення: мета і предмет господарської діяльності; склад і компетенція органів управління, порядок прийняття

		ними рішень; порядок формування майна, розподілу прибутків та збитків; умови його реорганізації та ліквідації та ін. Представити схему діючої організаційної структури підприємства, визначити її тип та вказати переваги і недоліки такої структури. Стисло описати призначення кожної ланки в загальному управлінському процесі, посадових характеристик працівників та розподіл обов'язків між ними. Оцінити ступінь ефективності управління підприємством. Вказати шляхи удосконалення організаційної структури суб'єкта господарювання.
	Дослідити основні економічні показники діяльності підприємства.	Дослідити структура та функції економічної служби. Ознайомитись із організацією економічної служби підприємства, зазначити функції та розподіл завдань між окремими відділами. Описати систему організацію праці працівників економічного профілю на підприємстві. Вивчити систему документообігу господарюючого суб'єкта, ознайомитись із веденням синтетичного й аналітичного обліку на підприємстві. Вказати джерела інформації для ведення економічної діяльності та програмне забезпечення, що використовується при систематизації інформації, обліку та звітності. Визначити основні економічні показники діяльності підприємства на основі аналізу Форми №1 (Баланс підприємства), та Форми №2 (Звіт про фінансові результати) - Необхідно провести аналіз доходів підприємства, ознайомитись із їх структурою від основної діяльності, проаналізувати їх динаміку за останні 2-3 роки. - Прибуток і рентабельність. Проаналізувати прибутковість підприємства, фактори і умови її зміни. Ознайомитись із розрахунками прибутку за даними бухгалтерського обліку. Визначити показники рентабельності продукції і підприємства. - Інвестиційна діяльність підприємства. Ознайомитись з планами (програмами) інвестиційної діяльності підприємства. Вивчити порядок і методику техніко-економічного обґрунтування інвестиційних заходів.
4	Вивчити планово-економічної, збутової, маркетингової діяльності підприємства	Дослідити структура та функції відділу маркетингу (за наявності). Дослідити конкурентоспроможність продукції (робіт, послуг) та підприємства. Описати види продукції (робіт, послуг) підприємства, визначити основні якісні характеристики продукції. Охарактеризувати цільові групи споживачів, визначити питому частку ринку підприємства. Оцінити конкурентоспроможність продукції і можливі шляхи її підвищення. Представити SWOT-аналіз діяльності підприємства. Вказати рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства. Збутова політика. Охарактеризувати існуючу організацію збуту, основних партнерів по збутовій діяльності. Описати ланцюг товароруху, систему стимулювання збуту та канали просування продукції. Запропонувати способи підвищення ефективності збутової діяльності підприємства. Проаналізувати існуючу систему ціноутворення, методи формування цін, цінове стимулювання покупців.

		Рекламна діяльність. Описати рекламні засоби, що застосовуються суб'єктом господарювання, та їх ефективність. Представити свій варіант реклами продукції підприємства.
5	Дослідити кадрову політику підприємства	Ознайомлення зі специфікою кадрової політики підприємства. Проаналізувати кадрові ресурси підприємства та систему матеріального стимулювання працівників на ньому, розробити план з праці: проаналізувати штатний розклад підприємства, визначити чисельність працівників та їх динаміку протягом періоду, який аналізується (за три останні роки); визначити структуру персоналу за різними ознаками: за категорією, статтю, за рівнем кваліфікації, за освітою, за стажем роботи на цьому підприємстві; визначити ступінь якісної розстановки персоналу згідно з кваліфікаційними вимогами до посад, які обіймають працівники (за освітньо-кваліфікаційним рівнем); проаналізувати показники руху персоналу, визначити основні причини та розробити конкретні заходи щодо їх зниження; оцінити ефективність системи стимулювання персоналу.
	Дослідити планування і контроль господарської діяльності	Проаналізувати систему планів підприємства, процес вибору стратегії, формування стратегічного плану підприємства. Визначити, на якій основі формується оперативний план розвитку виробництва, з яких розділів складається і яка специфіка розрахунку кожного з його показників. Оцінити ефективність наявних планів виробництва та розвитку, визначити, чому деякі плани складаються окремо, хоча показують процес планування рекламної кампанії, план розробки нової продукції, план PR діяльності та ін.
6	Дослідити інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства	- Інновації. Ознайомитись з організацією інноваційної діяльності. Вивчити схеми розробки і впровадження інновацій, підвищення техніко-технологічного рівня виробництва. - Інвестиційна діяльність підприємства. Ознайомитись з планами (програмами) інвестиційної діяльності підприємства. Вивчити порядок і методику техніко-економічного обґрунтування інвестиційних заходів.
7	Дослідити соціально-економічні складові функціонування підприємства	Оцінити соціально-економічні складові функціонування підприємства (соціально-економічний клімат, комунікація і зворотний зв'язок, конфліктологія та вирішення конфліктів, організація командної роботи, стимулювання та мотивація праці) Дослідити корпоративну культуру підприємства. Дослідити вплив стилю управління на психологічний клімат в колективі.
8	Представити плани і перспективи економічного розвитку підприємства.	Виходячи із проведеного аналізу діяльності підприємства, представити перспективи його економічного розвитку. Визначити рекомендації щодо підвищення ефективності розвитку досліджуваного підприємства.

6. Система та критерії оцінювання, формування підсумкової оцінки.

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка виробничої практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Назва робіт/завдань	Бали	Методичні рекомендації до виконання
2		3
Опрацювати основні нормативно-правові документи, що регулюють діяльність бази практики	2	2 балів - здобувач самостійно опрацював ключові нормативно-правові документи. Подано чітку характеристику кожного документа, його вплив та значення для діяльності організації. Виклад логічний і глибокий. 1,5 бали - здобувач надав основні документи з коротким описом, але без детального аналізу їхнього впливу. Відсутня глибина або структурованість, але вимоги загалом виконано. 1 бал Здобувач надав лише перелік документів без аналізу та зв'язку з діяльністю організації. Виклад поверхневий і непослідовний. 0 балів – Розділ відсутній
Надати характеристику галузі діяльності підприємства,	5	5 балів – Здобувач надав загальну характеристику галузі, але без детального аналізу. Вимоги виконано, але матеріал недостатньо структурований або поверхневий. 4-1 бал – Здобувач надав лише загальні відомості без належного аналізу та структурованості. Виклад непослідовний. 0 балів – Розділ відсутній.
Ознайомлення з організаційно-економічними засадами діяльності підприємства	3	3 балів – Здобувач детально описав організаційні основи підприємства, включивши структуру, функції підрозділів і управлінські процеси. Виклад логічний і всебічний. 1-2 балів – Здобувач надав основні організаційні засади, але опис обмежений. Вимоги виконано, але аналіз поверхневий. 1 бал – Здобувач надав лише загальний опис організаційних засад без належного аналізу. Виклад непослідовний. 0 балів – Розділ відсутній.
Дослідити основні економічні показники діяльності підприємства.	5	4-5 балів – Здобувач самостійно проаналізував ключові економічні показники, включаючи фінансові та операційні аспекти. Виклад логічний, з глибоким аналізом результатів. 2-3 балів – Здобувач надав основні економічні показники, але без детального аналізу їхнього впливу на діяльність підприємства. Вимоги загалом виконано. 1 бал – Здобувач надав лише загальний перелік показників без належного аналізу та пояснень. Виклад поверхневий. 0 балів – Розділ відсутній.
Вивчити планово-економічної, збутової, маркетингової діяльності підприємства	5	4-5 балів – Здобувач детально охарактеризував маркетингову діяльність, включивши аналіз стратегій, цільової аудиторії та ефективності. Виклад логічний і глибокий. 2-3 балів – Здобувач надав загальний опис маркетингової діяльності, але без глибокого аналізу. Вимоги виконано, але недостатньо структурованість. 1 бал – Здобувач надав лише загальний опис без аналізу та зв'язку з діяльністю підприємства. Виклад поверхневий. 0 балів – Розділ відсутній.
Дослідити кадрову політику підприємства	5	4-5 балів – Здобувач детально описав систему управління персоналом, включаючи підходи до підбору, навчання, мотивації та розвитку співробітників. Виклад логічний і всебічний. 2-3 балів – Здобувач надав основні аспекти управління персоналом, але без глибокого аналізу. Вимоги загалом виконано.

		1 бал – Здобувач надав лише загальний опис управління персоналом без аналізу та належного пояснення. Виклад непослідовний. 0 балів – Розділ відсутній.
Дослідити планування і контроль господарської діяльності	5	4-5 балів – Здобувач самостійно опрацював ключові аспекти планування і контролю. Подано чітку характеристику процесів, їх вплив на ефективність підприємства. Виклад логічний і глибокий. 2-3 бали – Здобувач надав основні елементи планування та контролю з коротким описом, але без детального аналізу їхнього впливу. Вимоги загалом виконано, але не вистачає глибини. 1 бал – Здобувач надав лише загальний перелік елементів планування і контролю без аналізу та зв'язку з діяльністю підприємства. Виклад поверхневий і непослідовний. 0 балів – Розділ відсутній.
Дослідити інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства	5	4-5 балів – Здобувач самостійно опрацював ключові аспекти інноваційно-інвестиційної діяльності. Чітко описано вплив інновацій та інвестицій на розвиток підприємства з глибоким аналізом. 2-3 бали – Здобувач надав основні елементи інноваційно-інвестиційної діяльності з коротким описом, але без детального аналізу. Вимоги виконано, але недостатньо глибини. 1 бал – Здобувач надав лише загальний перелік інновацій та інвестицій без аналізу та зв'язку з діяльністю підприємства. Виклад поверхневий і непослідовний. 0 балів – Розділ відсутній.
Дослідити соціально-економічні складові функціонування підприємства	5	4-5 балів – Здобувач детально охарактеризував соціально-психологічні аспекти, включаючи командну динаміку, корпоративну культуру, мотивування та управління конфліктами. Виклад логічний, структурований і глибокий. 2-3 балів – Здобувач надав загальний опис соціально-психологічних складових, але без детального аналізу їхнього впливу на діяльність підприємства. Вимоги виконано, але недостатньо глибини. 1 бал – Здобувач надав лише загальні відомості без належного аналізу та зв'язку з діяльністю підприємства. Виклад поверхневий і непослідовний. 0 балів – Розділ відсутній.
Представити плани і перспективи економічного розвитку підприємства	10	9-10 балів – Здобувач детально узагальнив результати проведеного на практиці дослідження та надав обґрунтовані рекомендації по удосконаленню діяльності підприємства 5-7 бал – Здобувач надав лише загальний висновок про результати. Виклад поверхневий. 1-4 бал – Здобувач надав лише загальний опис плану та економічного розвитку підприємства. Виклад поверхневий. 0 балів – Розділ відсутній.
Загальне оформлення звіту про результати практики,	30	20-30 балів – звіт виконано відповідно до вимог оформлення академічних текстів, правильно оформлений список літератури. Звіт є самостійним твором здобувача, містить ретельний аналіз виконаної роботи. 9-19 балів – звіт не відповідає окремим вимогам щодо оформлення та представлення результатів. 1-9 балів – звіт не відповідає вимогам оформлення але містить всі необхідні розділи.
Захист практики	20	10-20 балів – Здобувач чітко і впевнено представив результати практики, продемонстрував глибокі знання

		матеріалу, відповів на запитання комісії з детальним аналізом і обґрунтуванням. Виклад був логічним і структурованим. 5-9 бали – Здобувач надав вичерпну інформацію про результати практики, але відповіді на запитання були менш докладними. Виклад в цілому зрозумілий, але потребував деякої структурованості. 3-4 бали – Здобувач представив основні результати практики, але відповіді на запитання були поверхневими або неповними. Інформація викладена, але неструктурована. 2 бали – Здобувач надав лише загальні відомості, без чіткого розуміння теми. Відповіді на запитання не містили достатньо інформації, виклад був невпевненим. 1 бал – Здобувач не зміг надати суттєвих результатів практики і не відповів на запитання. Виклад неструктурований і незрозумілий.

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

7. Вимоги до звітної документації.

Звітна документація з виробничої практики складається з таких частин:

- Звіт про результати практики, оформлений згідно з вимогами, який містить індивідуальний план роботи здобувача на базі практики з позначками про виконання кожного завдання від керівника; відгук-характеристику роботи здобувача від керівника практики;

- звіт здобувача, оформлений згідно з методичними рекомендаціями;
- залікові заходи (захист практики).

Завдання до контрольного заходу складаються з таких видів робіт:

- виконання всіх видів робіт;
- оформлення звіту про результати практики;
- написання звіту.

Вимоги до звіту

Звіти про практику складаються поступово, під час проходження практики на основі отриманих результатів, включають: титульний аркуш, зміст, вступ, основні розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел з предметної області практики, складений у відповідності до ДСТУ 8302:2015.

Звіти оформляються відповідно до ДСТУ 3008:2005 або методичних рекомендацій, розроблених на його основі, виконується у Microsoft Word.

8. Підведення підсумків практики

Підведення підсумків та узагальнення результатів виробничої практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету,

представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше ніж за три дні по контрольного заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.).

Після захисту, членами комісії/керівниками від університету/гарантами за бажанням можуть бути поставлені питання (1-2 питання) за результатами проходження здобувачем практики.

9. Перелік рекомендованих джерел

Основна:

1. Залуцька Х. Я. Стратегія підприємства: навчальний посібник . НУ «Львівська політехніка». Львів.: Растр-7, 2019. 247 с.
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурка / Харків: ХНУВС. 2019. 192 с.
3. Економіка підприємства: Навч. посібник / уклад. Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ: НаУКМА, 2019. 343 с.
4. Douglas Bernheim, B. And Antonio Rangel. «behaviouralpubliceconomics». The New Palgrave Dictionary of Economics. Second Edition. Eds.Steven N. Durlaufand Lawrence E. Blume. Palgrave Macmillan, 2019.
5. Svydruk I. Newtrendsintheetconomicssystemmanagementinthecontextofmodernglobalchallenges: collectivemonograph / scientifieditedby M. Bezpartochnyi.VUZF UniversityofFinance, BusinessandEntrepreneurship.Sofia: VUZF PublishingHouse “St. GrigoriBogoslov”, 2020. Vol. 2. 317 p.

Допоміжна:

1. Економіка підприємства: навчальний посібник./ за ред. проф. А.І. Яковлєва, доц. Ларки Л.С. Харків : НТУ «ХП», 2019. 516 с.
2. Кобець С.П.,Ващенко О.М. Методичний підхід до оцінки економічного потенціалу підприємства *Ефективна економіка*. 2021. № 6. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8968>
3. Ткачук О.М.,Германюк Н.В. Сучасне удосконалення інноваційної діяльності підприємства *Економіка і організаціяуправління*. № 4 (40). 2020.URL:<https://jeou.donnu.edu.ua/index.php/eou/article/view/10192>
4. Bondarchuk , N. Investmentandeconomicsecurityoftheenterprise. *TheActualProblemsofRegionalEconomyDevelopment*. 2020. №1(16), P. 94–101. <https://doi.org/10.15330/apred.1.16.94-101>
5. VibrantPublishers. HumanResourceManagement Essentials

YouAlwaysWantedToKnow (Self-LearningManagementSeries) Paperback – May 2. 2020.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України.URL: <http://dspace.nbu.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRNsoc_gum/EkUk/index.html
3. Державна служба статистики України.URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Верховної Ради України.URL: <http://www.rada.gov.ua>
5. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ. URL: <http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>
7. Положення про проведення практики в ХДУ. URL: <http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>